

ชื่อเรื่อง แนวทางการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนผู้ต้องขังสูงอายุในประเทศไทย (Guidelines on the Protection and Promotion of Human Rights for elderly prisoners in Thailand)

ผู้วิจัย ๑. ดร. จรรยา แผนสมบูรณ์

๒. ผศ. สิทธิพันธ์ พูนเอียด

ที่ปรึกษาโครงการ

๑. รศ.ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์

๒. ดร.ศลทร คงหวาน

คำสำคัญ สิทธิมนุษยชน,ผู้ต้องขังสูงอายุ

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ๑) ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนผู้ต้องขังสูงอายุ ๒) แสวงหาแนวทางในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังสูงอายุในประเทศไทย ที่เหมาะสมตามหลักสิทธิมนุษยชนสากลและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย และ ๓) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายในการป้องกันผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำ

ผลการวิจัยพบว่า การจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังสูงอายุ ในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญของเรือนจำ ได้แก่ อาหาร เรือนนอน เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การอาบน้ำซักผ้า การถ่ายเทอากาศภายในเรือนนอน การดูแลสุขภาพอนามัย การป้องกันรักษาโรคระบาด การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้สูงอายุ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการสงเคราะห์หลังปล่อย มีเรือนจำต่าง ๆ ที่สามารถปฏิบัติได้ผลดี และมีบางเรือนจำยังต้องได้รับการปรับปรุง และด้านการแยกส่วนระหว่างผู้ต้องขังสูงอายุกับผู้ต้องขังโดยทั่วไปพบว่า ทางเรือนจำยังไม่มีแยกแดนของผู้สูงอายุออกเป็นสัดส่วนของผู้ต้องขังสูงอายุเป็นการเฉพาะ ซึ่งความเห็นของผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีความเห็นพ้องกันว่า เรือนจำควรมีการจำแนกผู้ต้องขังสูงอายุออกจากผู้ต้องขังโดยทั่วไป เพื่อประโยชน์ในการดูแลด้านความเป็นอยู่ และความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้สูงอายุโดยเฉพาะ และเรือนจำควรได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในส่วนของผู้สูงอายุ เพื่อการจัดหาอาหาร เครื่องใช้ส่วนตัวของผู้สูงอายุตามความเหมาะสมและความจำเป็น นอกจากนี้ยังพบว่ากระบวนการสงเคราะห์หลังปล่อยของผู้ยังสูงอายุยังขาดการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุหลังการได้รับการปล่อยตัว เช่น ด้านที่พักอาศัย ด้านครอบครัว และด้านสังคม สุขภาพ ตลอดจนการติดตามหลังปล่อย เป็นต้น

ผู้วิจัยมีแนวทางในการพัฒนาสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังสูงอายุ ดังนี้ ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ ได้แก่ ๑) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะที่เป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญควรเป็นองค์กรกลางในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ต้องขังสูงอายุ เช่น กรมราชทัณฑ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการจัดประชุมหรือเกี่ยวกับการพัฒนาสวัสดิการของผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและ

นำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะ นโยบาย และมาตรการให้กับรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒) กรมราชทัณฑ์ควรมีแนวทางในการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของเรือนจำต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานกลางของกรมราชทัณฑ์อย่างเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง ๓) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรมีการประสานงานกับทางเรือนจำและพัฒนาระบบการส่งต่อผู้ต้องขังสูงอายุ เพื่อการสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการคืนสู่สังคมของผู้สูงอายุ ๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการประสานและการส่งต่อข้อมูลกับทางเรือนจำ เพื่อการให้ความช่วยเหลือดูแลผู้ต้องขังสูงอายุที่กำลังจะได้รับการปล่อยตัวคืนสู่สังคม เช่น การสร้างความเข้าใจกับสังคม และครอบครัวของผู้สูงอายุ การเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุข การจัดหางาน ที่อยู่อาศัย และการติดตามหลังปล่อย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ต้องขังสูงอายุได้มีชีวิตดังเช่นคนปกติทั่วไปตามสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชนต่อไป และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป คือ ๑) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับช่องว่างและข้อขัดข้องของกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ของทางราชการที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาด้านสิทธิของผู้ต้องขังสูงอายุในประเทศไทยตามมาตรฐานหลักสากลและความสอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อจะได้พัฒนาด้านกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยและเป็นประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของผู้สูงอายุต่อไป ๒) ควรมีการศึกษาหาแนวทางที่ดีในการปฏิบัติงานของกรมราชทัณฑ์ที่ได้ดำเนินงานแล้วเกิดผลสำเร็จและสามารถนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีได้ เพื่อให้มีรูปแบบที่ดีสำหรับการนำไปปฏิบัติของเรือนจำทั่วประเทศ

Title : Guidelines on the Protection and Promotion of Human Rights for elderly prisoners in Thailand

Researchers

1. Dr. Chanya Pansomboon
2. Asst. Prof. Sittipan Poon eiad

Research Consultant

1. Assoc. Prof. Dr. Chaiyon Praditsil
2. Dr. Sonthon Khongwan

Research Focus: Human rights, Elderly prisoners

Year of publication: 2022

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the history and the importance of human rights problems of elderly prisoners 2) to seek guidelines for the protection and the promotion of human rights of elderly prisoners in Thailand, and 3) to make policy recommendations and/or recommendations for improving the law to prevent the effect that occurs from the treatment of elderly prisoners in prisons in relation to human rights.

The research results showed that the important welfare benefits that prisons provide for elderly prisoners are such as; food, bedding, clothing, medicine, bathing and laundry, ventilation inside the bedroom, health care, epidemic prevention, activities for the development of the elderly, and preparation before release and support after release. There are many prisons that perform well, and some that still need to be improved. In regard to the separation between elderly prisoners and general prisoners, we found that prisons do not have specific separation for elderly prisoners. Most informants agreed that prisons should distinguish elderly prisoners from general prisoners in order to take care of the well-being of the elderly, and to be able to conduct activities which are specifically designed to improve

the development of the elderly. Prisons should be financed with more budget for the elderly in order to supply food and personal supplies as appropriate and necessary. We also found that the post-release supporting process for elderly prisoners still lacks cooperation with relevant organizations to support the elderly after release, such as housing, family and social relations, health, and post-release follow-up, etc.

The researchers suggested the following guidelines for the development of the human rights for elderly prisoners: The proposal for the implementation are 1) as an independent constitutional organization, the Office of the National Human Rights Commission should act as a central organization to coordinate with any related organizations that incharges of elderly prisoners, such as the Department of Corrections, Ministry of Social Development and Human Security, and local administrative organizations, to hold meetings to discuss about how to develop the welfare for elderly prisoners in prisons to comply with international standards, resulting in creating proposal of recommendations, policies and measures to present to the government and relevant organizations 2) the Department of Corrections should have concrete guidelines for monitoring the operation of prisons to comply with the standard practice of the Department of Corrections in a continuous manner 3) the Office of Social Development and Human Security should coordinate with prisons to develop the referral system for elderly prisoners, in order to provide necessary supports in many aspects for the elderly to return to the society, and 4) local administrative organizations should coordinate and share information with prisons for prisons to provide aid and support to elderly prisoners who are going to be released to the society, such as creating an understanding to the society and to the elderly's families, preparing public health, finding job placement, housing and post-release monitoring, to enable the elderly prisoners to continue living as a normal people with basic rights under the principles of human rights.

The suggestions for future research were 1) there should be a study on the gaps and conflicts of laws and government regulations regarding the rights of elderly prisoners in Thailand that has not yet been developed to be in accordance with international standards and conform with the present changing society, so as to improve the laws and regulations to be up-to-date and to be benevolent in developing the judicial process for the elderly 2) there should be a study to find proper practices that the Department of Corrections has

successfully conducted that can be used as a concrete sample, for the purpose of setting standards to the implementation of prisons across the country.